

عمارت قاجاری با بادگیرهای یزدی عودلاجان

از موزه تهران قدیم در بافت تاریخی پایتخت بازدید کنید

نگارخانه، موزه مردم‌شناسی، تالار مشاهیر، تماشاخانه و کتابخانه تخصصی تهران شناسی از بخش‌های این عمارت است. بخش‌هایی از این خانه این روزها در حال مرمت است و در هفته‌های آینده می‌توانید از آن بازدید کنید. این عمارت تاریخی مقصد برخی از تورهای گردشگری است که شهرداری تهران در روزهای آخر هفته برگزار می‌کند و می‌توانید با آنها همراه شوید.

✓ نیلوفر ذوالفقاری با قدم زدن در کوچه پس‌کوچه‌های عودلاجان، خانه‌های قدیمی و عمارت‌های تاریخی توجه‌تان را به خود جلب می‌کند. یکی از مکان‌های تاریخی-تماشایی، عمارت کاظمی است که سوم بهمن ۱۳۷۹ با شماره ۳۰۳۰ در فهرست آثار ملی به ثبت رسید. این عمارت تاریخی با معماری قاجاری چشمگیر، حالا به عنوان خانه‌موزه تهران قدیم شناخته می‌شود.

خانه تاریخی کاظمی

نشانی	عودلاجان، خیابان امامزاده یحیی (ع) بن بیست طهماسبی
ایستگاه اتوبوس	ایستگاه امامزاده یحیی (ع)
ساعت بازدید	هر روز به جز روزهای تعطیل از ۱۸ تا ۵
هزینه	رایگان

عمارتی با بادگیرهای آجری

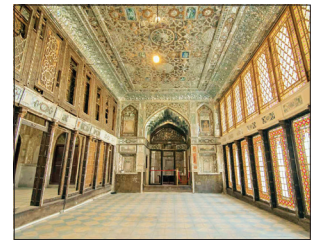
روبه‌روی حیاط کوچک امامزاده یحیی (ع) در بخش جنوبی عودلاجان، بن‌بستی قرار دارد که اگر وارد آن شوید، بنای عمارت کاظمی توجه‌تان را جلب می‌کند. این عمارت که ساخت آن به دوران قاجار بازمی‌گردد، در واقع خانه خانواده میرزا سیداحمد کاظمی است که در زمان ناصرالدین شاه قاجار، جزو درباریان محسوب می‌شدند.

این خانواده وظیفه مستوفی‌گری اسطبل دربار را برعهده داشتند. در این خانه به مناسبت‌های مختلف از درباریان هم پذیرایی می‌شد. بنایی که از عمارت کاظمی به جا مانده، بخش شاه‌نشین آن است که شامل یک طبقه زیرزمین، یک طبقه بالا و ۲ حیاط در قسمت شمالی و جنوبی عمارت است. یک حوض بزرگ در حیاط بیرونی قرار دارد که دور تا دور آن گلدان‌های شمعدانی قرار دارند.

گشت و گذار در عودلاجان

تهران اوایل عصر ناصری ۵ محله کلان داشت؛ ارگ، سنگلج، بازار، چاله میدان و عودلاجان. عودلاجانی که روزگاری محله‌ای اعیانی و مرفه‌نشین محسوب می‌شد، حالا بخشی از مهم‌ترین بناهای تاریخی و بافت قدیمی پایتخت را دربر گرفته است. عودلاجان امروزی شامل محله‌های پامنار، ناصرخسرو و امامزاده یحیی (ع) می‌شود. کوچه پس‌کوچه‌های این محدوده حال و هوای سنتی خود را حفظ کرده و با قدم زدن در آنها، هر طرف که سر بچرخانید بنایی آجری با معماری ویژه یا عمارتی قاجاری به چشم می‌خورد. بازارچه مسقف، خانه‌های تاریخی مشاهیر، گذرهایی با طاق‌های خاطره‌انگیز، عمارت‌هایی با معماری قجری، مساجد و بقاع متبرکه با قدمت چند ۱۰۰ ساله و محله‌هایی که هنوز رنگ گذشته دارند، تهران قدیم را در ذهن هر گردشگری تداعی می‌کند. در «روز هفتم» این شماره، کوچه به کوچه عودلاجان گردی کرده‌ایم. شما هم اگر به سفر به قلب تهران قدیم علاقه دارید، این راهنمای جامع را از دست ندهید.

خانه امام جمعه

نشانی: خیابان ناصرخسرو کوچه امام جمعه

خانه امام جمعه از آثار نفیس معماری بازمانده از دوره قاجار محسوب می‌شود. محله ناصرخسرو بخشی از محله بزرگ‌تری است که در گذشته به نام عودلاجان شناخته می‌شد.

خانه‌ای با آینه کاری و گچ‌بری

این خانه مانند بقیه خانه‌های اعیانی دارای ۲ بخش اندرونی و بیرونی است. بخش اندرونی تخریب شده است و بخش بیرونی را که محل پذیرایی مهمانان بوده می‌توان دید. نقاشی‌ها، شیشه‌ها، ارس‌ها، آینه‌کاری‌ها و گچ‌بری‌های این خانه تماشایی و تقریباً سالم باقی مانده‌اند. این بنا به میرزا آقاخان نوری، صدراعظم ناصرالدین شاه تعلق داشت. سپس امام جمعه خوی که به تهران آمد، آن را خرید و برای سکونت انتخاب کرد. این خانه قاجاری در ۱۳۷۵ با شماره ۱۷۷۲ در فهرست آثار ملی ثبت شده است.

عمارت اعیان‌نشین

خانه تاریخی امام جمعه با زیربنایی نزدیک به ۹۰۰ متر یکی از عمارت‌های اعیان‌نشین در تهران بوده است. عمارت خانه امام جمعه دو طبقه است. با ورود به عمارت حیاط باصفایی با حوض و ۲ مجسمه سنگی چشم‌نوازی می‌کند. در طبقه بالای بنا تالار تابستانی و زمستانی قرار دارد که با ارس‌هایی از هم جدا شده‌اند.

موزه مردم‌شناسی تهران

با ورود به موزه مردم‌شناسی عمارت کاظمی که در زیرزمین عمارت قرار گرفته و در گذشته رختشویخانه بوده، انگار سوار ماشین شده و به گذشته سفر می‌کنید. زیر طاق‌های این زیرزمین، ماکت‌ها و عروسک‌های مشاغل و آداب و رسوم مردم تهران را می‌بینید و با کسب‌وکار پایتخت‌نشینان در ۱۵۰ سال گذشته آشنا می‌شوید.

در بخش دیگری از موزه مردم‌شناسی هم در ویتترین‌های شیشه‌ای، ابزارآلاتی از زمان قاجار تا دوره پهلوی اول جمع‌آوری شده و به نمایش درآمده است. از محبوب‌ترین بخش‌های موزه مردم‌شناسی، تحولات پوشش در دوره‌های مختلف تاریخی است؛ از لباس سنتی مردم در دوره قاجار گرفته تا تحول لباس‌ها به لباس‌های رنگی مانند کلاه پهلوی، کت و شلوار و کراوات را می‌توانید در این بخش تماشا کنید.

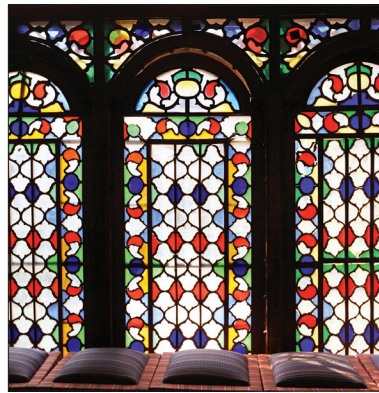
بخشی از موزه هم به معرفی بازی‌های رایج در تهران قدیم اختصاص دارد. شاید برایتان جالب باشد که با اسباب‌بازی‌های ۱۰۰ سال قبل آشنا شوید و شکل متفاوت آنها را از نزدیک ببینید.

کتابخانه و تماشاخانه هنری

کتابخانه در قسمتی از طبقه همکف قرار گرفته که یک مرکز اسناد نیز در آن واقع است. کتابخانه شامل کتاب‌های مجموعه تاریخ تهران، معماری هنر و همچنین تحقیقات میدانی است که میراث فرهنگی انجام داده و در واقع شناسنامه‌های ثبتی بناهاست. در بخش تماشاخانه هم مجموعه‌ای از دوربین‌های قدیمی و عکس‌های تهران قدیم دیده می‌شود. دیوارهای این بخش با تصاویر تاریخی از محله و عمارت در گذشته پوشانده شده است. شیشه‌های رنگی پنجره‌ها نور را به زیباترین شکل به این بخش که در واقع شاه‌نشین عمارت بوده، منعکس می‌کنند. نگارخانه هم در بخش پشت‌بام عمارت برپا شده و در آن می‌توانید تصاویری از تهران قدیم را ببینید یا به تماشای آثاری بروید که در مناسبت‌های مختلف در این بخش در معرض دید بازدیدکنندگان قرار می‌گیرند.

معماری قاجاری و شیشه‌های رنگی

با اینکه عودلاجان پر از بناهای تاریخی است و حتی خانه‌های قدیمی آن در کوچه‌ها، معماری متفاوتی دارند، اما خانه کاظمی نه فقط در عودلاجان، بلکه در همه پایتخت جزو خاص‌ترین بناهای قاجاری محسوب می‌شود. از همان محوطه بیرونی بادگیرهای عمارت را می‌بینید که به سبک بادگیرهای یزد ساخته شده‌اند. دیوارهای خانه آجری هستند. پرچین‌هایی از شمشاد‌های سرسبز، زیبایی نمای بیرونی خانه را بیشتر کرده‌اند. مساحت کلی خانه حدود ۲۰۳۳ مترمربع است. ۱۲۱۵ مترمربع از این عمارت شامل فضای باز و ۶۵۰ مترمربع آن زیربناست. چیزی که حتماً در نگاه اول توجه شما را جلب خواهد کرد، درها و پنجره‌های چوبی هستند که با ظرافت طراحی شده و نقوش زیبایی دارند. درهای ارس‌ها با شیشه‌های رنگی در شاه‌نشین، یکی از بخش‌های تماشایی عمارت است. پیشنه‌ای می‌کنیم در ساعات بعد از ظهر به خانه کاظمی بروید تا بتوانید انعکاس نور خورشید را از پنجره‌های رنگی شاه‌نشین مشاهده و عکس‌های یادگاری زیبایی ثبت کنید.

خانه پروین اعتصامی

● نشانی: خیابان مصطفی خمینی، خیابان کمیلی، پلاک ۱۰
 معرفی: خانه پدرو پروین اعتصامی در سال ۱۳۸۴ با شماره ۱۴۶۱۹ در فهرست آثار ملی ثبت شده است. این خانه در ۳ طبقه ساخته شده است. طبقه همکف شامل اتاق خواب است که به گفته دوستان شاعر، اتاق شخصی و خواب او نیز آنجا بوده و اتاق‌های بالامحل برگزار می‌شده و شاعر بوده است. مراسم عروسی پروین اعتصامی هم در همین اتاق‌های بالا برگزار شده است. معماری خانه ساده و ترکیبی از معماری نئوکلاسیک غرب در معماری سنتی است. تمام دوره‌ای که پروین اعتصامی در تهران زندگی می‌کرده در این خانه گذشته است. بازدید از این خانه نیازمند هماهنگی قبلی است.